

Valtiovarainministeriö / Vero-osasto

valtiovarainministerio@vm.fi

Viite: Hankkeen VM026:00/2021 lausunto

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Keskuskauppakamarilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain muuttamisesta. Ehdotetut muutokset perustuvat pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan, jonka mukaan harmaan talouden vastaisena toimenä verotustietojen julkisuutta koskevaa lakia muutetaan siten, että myös verotuksen päättymisen jälkeen tehdyt muutokset verotustietoihin tulevat julkisiksi.

Keskuskauppakamari kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa.

Muutosverotuksen tietojen julkisuus

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että verotuksen päättymisen jälkeen verotukseen tehdyt muutokset tulisivat julkisiksi tuloverotuksessa ja kiinteistöverotuksessa. Verotuksen muuttamista koskevassa päätöksessä muuttuneet tiedot tulisivat julkisiksi Verohallinnon päätöksen tekemistä seuravan kuukauden aikana. Esitysluonnoksen mukaan tavoitteena on parantaa verotuksen julkisten tietojen laatua ja oikeellisuutta ottamalla huomioon myös verotuksen päättymisen jälkeen verotukseen tehdyt muutokset, sekä edistää harmaan talouden torjuntaa.

Keskuskauppakamari kannattaa Suomessa vakiintunutta verotustietojen julkisuutta ja osallistuu avoimeen verokeskusteluun muun muassa julkaisemalla verotiedoista koostetun yritysten yhteisen verojalanjäljen. Keskuskauppakamari pitää ongelmallisena, että esitysluonnoksen mukainen kysymys verotukseen tehtyjen muutosten julkisuudesta on hallitusohjelmassa ja lainvalmistelussa kytketty yhteen harmaan talouden torjunnan kanssa. Tämä on omiaan luomaan virheellistä julkista mielikuvaa siitä, että verotuksen oikaisuissa olisi pääsääntöisesti kysymys verorikoksiin puuttumisesta. On erittäin hyvä, että hallituksen esitysluonnoksen kohdassa 4.2.1 tuodaan selkeästi esiin, että oikaisuja verotukseen tehdään useasta syystä, verovelvollisen verotettavan tulon tai verojen määrän lisääntymisestä julkisissa tiedoissa ei voida päätellä sitä, että kysymys olisi harmaasta taloudesta, eikä nyt ehdotetulla verotustietojen julkisuudella liene merkitystä päätöksiin ryhtyä lainvastaiseen toimintaan.

Hallituksen esitysluonnoksessa on arvioitu, että muutosverotuksen tietojen julkisuudella voisi olla vaikutusta aggressiivista verosuunnittelua harjoittavien toimijoiden toimintaan, koska riski asian julkisesta käsittelystä tekisi veron välttelyn tai veron kiertämiseksi katsottavan toiminnan vähemmän houkuttelevaksi. Tätä arviota ei ole esitysluonnoksessa tarkemmin perusteltu. Keskuskauppakamari toteaa ensinnäkin, että verovelvollisilla on jo nyt laaja ennakkollinen raportointivelvollisuus Verohallinnolle sellaisista rajat ylittävistä liiketoimista ja järjestelyistä, joihin edes teoriassa saattaa liittyä veron välttämisen tai veron kiertämisen piirteitä, joten tällaiset toimet täytyy joka tapauksessa nykyisin raportoida Verohallinnolle jo ennen järjestelyn toteuttamista. Jos verokohtelu on tulkinnanvarainen, verovelvollinen tyypillisesti esittää veroilmoituksellaan itselleen epäedullisen verokohtelun, mutta vaatii siihen jälkikäteen verovelvollisyytoeistä oikaisua saattaakseen tulkinnanvaraisen kysymyksen oikaisulautakunnan ja mahdollisesti hallintotuomioistuimen ratkaistavaksi. Mahdollisen veroriidan häviäminen ei nyt esitetyn muutoksenkaan myötä vaikuttaisi verotuksen julkisiin tietoihin, sillä alkuperäinen verovelvolliselle epäedullinen verotuspäätös ei veroriidan häviämisen myötä muuttuisi. Näin ollen myöskään riskiä muutosverotuksen julkisesta käsittelystä ei syntyisi. Tällä perusteella voidaan arvioida, että muutoksella tuskin olisi käytännössä mainittavaa vaikutusta aggressiivista verosuunnittelua harjoittavien toimijoiden toimintaan.

Keskuskauppakamari näkee riskin siitä, että esitysluonnokseen liitetty harmaaseen talouteen ja veronkiertoon liittyvä leima kohdistuisi julkisuudessa tosiasiasa sellaisiin toimijoihin, jotka ovat pyrkineet hoitamaan verovelvoitteensa oikein, mutta joiden verotusta oikaistaan myöhemmin esimerkiksi ilmoitusvirheiden, yksittäisen verovirkailijan eriävän tulkintänäkemysten taikka eri valtioiden veroviranomaisten eriävien näkemysten johdosta. Negatiivisen julkisuusriskin pienentämiseksi Keskuskauppakamari ehdottaa vaihtoehtoista sääntelytapaa, jossa muutosverotuksen tietojen julkaiseminen rajattaisiin lainvoimaisiin päätöksiin. Tällöin verotuksen muuttamista koskevassa päätöksessä muuttuneet tiedot voisivat tulla julkiseksi seuraavan kuukauden kuluessa siitä, kun Verohallinnon päätös on saanut lainvoiman.

Ennakoiden määrää koskevan tiedon poistaminen julkisista tiedoista

Esitysluonnoksessa ehdotetaan lisäksi, että ennakoiden määrää koskeva tieto poistettaisiin kokonaan tuloverotuksen julkisista tiedoista, sillä sitä pidetään vähemmän merkityksellisenä verotuksen julkisena tietona. Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta tältä osin.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Anne Horttanainen
Varatoimitusjohtaja

Emmiina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija